

JÄRFÄLLA KOMMUN

Riktlinjer för serveringstillstånd

Kommunala riktlinjer för handläggning av
serveringstillstånd
2017-2021

Syfte med riktlinjer för serveringstillstånd

Enligt alkohollagen 8 kap 9 § alkoholagen (2010:1622) ska kommunen ha tydliga riktlinjer som talar om vad som gäller när man söker serveringstillstånd. Riktlinjerna utgår från alkohollagens regler som i vissa fall ger utrymme för kommunen att utveckla sin egen alkoholpolitik. Kommunen kan inte ha normerande riktlinjer eller riktlinjer som avviker från alkohollagen. Syften med de kommunala riktlinjerna är att den som söker tillstånd ska kunna förutse om en verksamhet som planeras kan ges tillstånd, samt ge vägledning vid handläggning och beslut så att ansökningar om serveringstillstånd behandlas lika inom kommunen.

Kommunens ambition är att alla som ansöker om serveringstillstånd och som uppfyller alkohollagens krav ska beviljas serveringstillstånd. Riktlinjerna utgör kommunens komplement till alkohollagen.

I huvudsak har riktlinjerna samma innehåll som de som tidigare i Järfälla kommun. Vissa förtydliganden har gjorts för att det ska bli lättare att förutse hur kommunen kommer att agera i olika situationer.

Övergripande mål

Tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagen har sin utgångspunkt i nedanstående övergripande mål:

- Det ska vara tryggt att gå på krogen
- Det ska vara lätt att vara krögare
- Det ska vara konkurrens på lika villkor i restaurangbranschen

Att få ett serveringstillstånd innebär ett stort ansvar. Järfälla kommun förväntar sig att tillståndhavarna inte bara lever upp till lagen krav på lämplighet och skötsamhet, utan också aktivt arbetar med att förebygga brott och minimera verksamhetens negativa påverkan på omgivningen, till exempel störningar till närboende.

Sökanden ska vara lämplig för den socialt ansvarsfulla uppgiften att servera spritdryck, starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker. Sökanden ska ha god kännedom om alkohollagstiftningen och ha ekonomiska förutsättningar att sköta verksamheten på ett tillfredställande sätt. Lämplighetsprövningen omfattar även en prövning av den sökandes ekonomiska skötsamhet och eventuellt tidigare brottslig belastning.

Servering av alkoholdrycker ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus är återhållsamhet vid servering så att skadeverkningar av alkohol ska förhindras samt att kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet.

Kommunens informationsskyldighet

Enligt 8 kap 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter.

En ansökan om serveringstillstånd bedöms utifrån alkohollagens krav. Serveringstillstånd får endast ges till den som med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att utöva verksamheten.

Ansökan och handläggning

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Det kan förekomma faktorer som kan förlänga handläggningstiden med högst fyra månader, som till exempel remissvar eller ofullständigt avlagt kunskapsprov.

Nedan följer handläggningstider för specifika ärendeslag:

Hur lång tid som går från att ansökan skickats in till att beslut fattas beror till stor del på det underlag som sökande presenterar. Kompletta och korrekta uppgifter underlättar remisshantering och handläggning i övrigt.

- Stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutet sällskap, vid nyetablering eller ägarbyte från första kontakt till beslut – max 2 månader
- Förändringar i bolaget till exempel ändring av personer i bolagets styrelse – 1 månad
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten – 1 månad
- Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap 2– 10 arbetsdagar
- Tillfälligt utökade serveringstider – 1 månad
- Anmälningsärenden, till exempel anmälan om provsmakning, kryddning av spridryck – 5 arbetsdagar

Följande tillstånd finns att söka kap 8 § 15 alkohollagen

Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten

Denna typ av tillstånd gäller tillsvidare. För att kunna få ett stadigvarande tillstånd ska serveringsstället ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och kunna servera lagad eller på annat sätt tillredd mat. Matutbudet ska bestå av ett antal förrätter, huvudrätter och efterrätter. Efter kl 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. På serveringsstället skall det i finnas tillräckligt med sittplatser för matservering i förhållande till lokalens storlek, och om det finns uteservering ska lokalerna vara överblickbara från tex baren.

Vid bedömningen av köket ska hänsyn tas till verksamhetens inriktning. Utrustning för den tillredning som ska bedrivas ska finnas. Serveringsstället ska vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt.

Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap

För att serveringen ska anses ske till slutet sällskap krävs att alla gäster är kända för tillställningen. Gästerna ska ha något gemensamt intresse utöver den aktuella tillställningen det kan tex vara en förening eller ett företag. Serveringsstället får inte vara öppet för insläpp av allmänheten eller om gäster anses vara medlemmar i samma förening om medlemskap löses i entrén till tillställningen, under pågående alkoholservering. För övrigt gäller samma regler enligt alkohollagen som vid stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten.

Stadigvarande cateringstillstånd till slutet sällskap

Den som bedriver cateringsverksamhet för slutna sällskap kan meddelas stadigvarande serveringstillstånd i en kommun under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls och godkänns av kommunen. Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få ett stadigvarande serveringstillstånd. Företaget behöver inte ha ett eget kök och tillagningsställe i varje kommun där de bedriver cateringverksamhet.

Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten

Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten kan avse enstaka tillfällen eller enstaka tidsperioder. Tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om regelbunden återkommande verksamhet. Detta för att skydda den ordinarie restaurangnäringen mot osund konkurrens. Serveringsstället skall tillhandahålla tillredd mat.

Tillfälliga serveringstillstånd medges högst vid 12 tillfällen per år för sökanden och lokal. För mer omfattande verksamhet bör ett stadigvarande serveringstillstånd sökas

Tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap

Tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap kan avse enstaka tillfällen eller enstaka tidsperioder. Som slutet sällskap anses vara begränsad krets av personer som har ett gemensamt intresse det kan tex vara en förening, bröllop eller företag. Vid varje serveringstillfälle skall en gästlista kunna presenteras och tillredd mat tillhandahållas. Tillfälliga serveringstillstånd medges högst vid 12 tillfällen per år för sökanden och lokal. För mer omfattande verksamhet bör ett stadigvarande serveringstillstånd sökas

Pausservering

Tillstånd för servering i foajéer till teater eller konsertlokaler kan beviljas under paus i föreställning eller konsert utan krav på matsservering.

Tillståndet kan endast avse starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker.

Gemensam serveringsyta på uteservering

Flera tillståndshavare ges möjlighet att ansöka om ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta.

En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslut om tillstånd för gemensamt serveringsutrymme.

Remissyttranden

Enligt 8 kap 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in andra myndigheters yttranden vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd till allmänhet och slutet sällskap och vid säsongstillstånd. Obligatorisk remissinstans enligt alkohollagen är endast polismyndigheten. I den ekonomiska prövningen ingår även remiss till Skatteverket.

- Polismyndighetens yttrande lämnar information om förhållanden i det område där den sökande vill etablera sin serveringsverksamhet. Vidare lämnar polisen information om sökanden utifrån belastning - och misstankeregistret.
- Miljö- och bygglovsnämndens yttrar sig i frågor om störningar till närboende.
- Skatteverket yttrar sig om bolagets och företrädarnas ekonomiska skötsamhet.
- Attunda Brandförsvaret yttrar sig att lokalen med serveringstillstånd har ett väl fungerande brandskydd
- Vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänhet och pausservering hämtar kommunen in yttrande endast från polismyndigheten.

Undantag när serveringstillstånd inte krävs

Undantaget enligt 8 kap 1a § alkohollagen har främst tillkommit för att i vissa situationer av privat karaktär, då kommersiellt intresse saknas, möjliggöra servering utan tillstånd. Åldersgränsen 18 år gäller även vid denna typ av servering. Inköp av alkoholdrycker till serveringen ska ske från Systembolaget AB men inte från partihandlare. Samtliga tre nedanstående villkor skall vara uppfyllda för att servering skall kunna få ske utan tillstånd.

1. serveringen avser enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer, tex bröllop eller jubileumsfest, gästerna ska vara kända till namn och antal i förväg dvs det handlar endast om inbjudna gäster.
2. serveringen sker utan vinstintresse och utan annan kostad för deltagarna än kostnaden för inköp av alkoholdryckerna. Detta innebär att arrangören i anslutning till tillställningen inte kan ta betalt för vare sig mat eller för andra varor eller tjänster, men ska ta betalt för alkoholdryckerna.
3. serveringen äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker, tex läsk och lättöl. Det innebär att vare sig serveringslokaler eller detaljhandelslokaler får användas om servering skall vara tillåten enligt undantagsbestämmelserna.

Kunskapsprov

För att få serveringstillstånd krävs att sökanden klarar Folkhälsomyndighetens kunskapsprov enligt 8 kap 12 § alkohollagen där han eller hon visar att de har de kunskaper i alkohollagen som krävs. Kommunen får göra undantag från kunskapsprov vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap enbart om serveringen rör ett enstaka tillfälle.

Folkhälsomyndighetens undantag som gäller för sökande som redan har serveringstillstånd är bara aktuella när ansökan gäller samma organisationsnummer som tillståndshavaren till det tidigare serveringstillståndet.

Minst hälften av bolagets fysiska personer som har inflytande i rörelsen och är aktiva i serveringsverksamheten ska genomgå kunskapsprov.

Vid en ansökan har sökande tre försök på sig att klara kunskapsprovet. Kunskapsprovet skrivs hos kommunens tillståndshandläggare.

Kommunen kan i vissa fall vägra ansökan om serveringstillstånd

Enligt 8 kap 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som ställs i lagen är uppfyllda.

Tillsyn på Restauranger

Kommunen och Polismyndigheten är tillsynsmyndighet enligt 9 kap 2 § alkohollagen.

Kommunens tillsyn kan delas in i förebyggande, inre och yttre tillsyn.

- Den förebyggande tillsynen omfattar råd, stöd informationsbrev samt information till samtliga serveringsställen. Tillståndshavare och personal kan anmäla sig till utbildning i Ansvarsfull Alkoholservering till Stockholm, www.stad.org som har utbildningstillfällen en gång per månad.
- Den inre tillsynen är administrativ och sker med stöd av remisser till polismyndigheten, kronofogdemyndigheten och skatteverket för att se till att tillståndshavare uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet bedrivs löpande. Bevakning om förändringar i bolagen görs även applikationen Syna.
- Den yttre tillsynen innebär oanmälda besök på restaurangen för att se till att tillståndshavaren uppfyller alkohollagens krav på ordning och nykterhet. Besöken kan ske med andra myndigheter. Framförallt kontrolleras ordning och nykterhet samt att det inte serveras alkohol till gäster under 18 år. Kontroll sker även av marknadsföring av alkoholdrycker, serveringsansvarigpersonal och utrymningsvägar. Tillsynsrapport skrivs efter varje tillsynsbesök som skickas till serveringsstället.

Tillsynsavgifter och ansökningsavgifter

Kommunen har enligt 8 kap 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för ansökningar om serveringstillstånd och tillsyn av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl. Avgifterna är indelade i en fast och en rörlig avgift. Den fasta avgiften avser ansökningsavgifter och den rörliga avgiften baseras på restaurangens alkoholomsättning. Debitering av avgiften sker en gång per år efter kontroll av rapporter över föregående års alkoholförsäljning, restaurangrapporter, som tillståndshavarna ska skicka in till kommunen under första kvartalet varje år. Avgifter som avser handläggning av ansökan betalas inte tillbaka efter avslag eller om de sökande tar tillbaka sin ansökan.

Debitering av folkölförsäljning sker en gång per år efter tillsynsbesök.

Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige.

Aktuella avgifter finns på kommunens hemsida www.jarfalla.se

Serveringstider

Kommunen beslutar enligt 8 kap 19 § alkohollagen under vilka tider alkoholdrycker får serveras.

Serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken, och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässig hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan.

Vid prövning av serveringstid enligt 8 kap § 17 alkohollagen ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenhet i fråga om ordning och nykterhet eller om den kan innebära risk för människors hälsa.

Ett beslut om serveringstid efter kl. 01.00 kan förenas med villkor att till exempel att förordnad ordningsvakt ska tjänstgöra från kl. 22.00 till sista gästen lämnat serveringsstället. Polismyndighetens rekommendation om antalet ordningsvakter följs i normalfallet. Serveringstid efter kl. 01.00 beviljas inte om restaurangen är belägen i ett flerbostadshus.

Uteserveringar

En uteservering ska vara fysiskt avgränsad och vara överblickbar och avse ett visst avgränsat utrymme och ska finnas i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen villkora om kortare serveringstid på uteserveringen än inne i restaurangen. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen till exempel de som bor i närheten av restaurangen.

Villkor

Kommunen kan meddela olika slags villkor i syfte att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkor kan endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd till exempel förlängd serveringstid och i utökning av serveringslokal.

Villkoren får inte vara generella utan behovet skall bedömas i varje enskilt fall.

Kommunen kan besluta om villkor avseende följande:

- förordnade ordningsvakter vid serveringstid efter kl 01.00
- förordnade ordningsvakter vid större evenemang till allmänheten
- uteserveringarna skall vara utrymda senast kl 22.30
- begränsning av servering genom att endast tillåta bordsservering, eller att vid vissa evenemang endast tillåta bordsservering

Sanktioner/ återkallelse

Kommunen får meddela enligt 9 kap 17§ alkohollagen, en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade överträdelser en varning om tillståndshavaren inte:

- uppfyller de krav som gällde när tillstånd meddelades
- följer de bestämmelser som gäller för servering enligt alkohollagen eller de villkor som meddelats.

Kommunen ska återkalla serveringstillståndet enligt 9 kap 18 § alkohollagen:

- när tillståndet inte längre utnyttjas vid till exempel ägarbyte
- när det med tillståndshavarens vetskap förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavare har ingripit
- tillståndshavaren har brutit mot alkohollagen eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen rättas till.

Beslut i ärenden om serveringstillstånd

Beslut i ärenden som gäller serveringstillstånd fattas av socialnämndens sociala utskott, eller den socialnämnden delegerat beslutanderätten till.

En komplett ansökan om stadigvarande serveringstillstånd som är färdig för beslut i sociala utskottet kan beviljas ett tillfälligt serveringstillstånd i avvaktan på utskottets beslut i ärendet. Sådant tillfälligt serveringstillstånd får inte beviljas där ansökan föreslås avslås eller innehåller villkor.